

Висновок. Таким чином, треба відзначити, що останнім часом ставлення до жорстокості в школі, в освітніх установах, товариствах розвинених країн стало значно серйознішим. Широко застосовуються профілактичні програми булінгу.

Література

1. Кон И. С. Что такое буллинг и как с ним бороться? Семья и школа. 2006. № 11. С.15-18.
2. Мосина О. А., Устенко В. С. Проблема буллинга в образовательной среде. Научно-методический электронный журнал «Концепт». 2016. Т. 29. С. 144-148. URL: <http://e-koncept.ru/2016/56567.htm>.

Оксана Олексіївна Золотова – студентка IV курсу факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Валентина Олександрівна Тюріна** – професор кафедри соціології та психології факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ,
доктор педагогічних наук, професор

ВПЛИВ СІМЕЙНОГО НАСИЛЛЯ НА ПСИХОЛОГІЧНИЙ РОЗВИТОК ДИТИНИ

Анотація. Показано, що домашнє насилля – це цикл фізичних, сексуальних, психологічних дій одного члена сім'ї над іншим (іншими), а також пригнічення, залякування, погрози з метою обмеження волевиявлення особи (осіб). Найчутливішими до такого є діти. Діти – жертви чи свідки домашнього насилля – присвоюють факти насильства й у дорослому віці багато з таких дітей можуть зберегти свою роль жертви.

Ключові слова: насилля, домашнє насилля, сімейне насилля, жертва, психологічний розвиток дитини.

Постановка проблеми. За останні півроку значно збільшилась кількість звернень до соціальних служб щодо випадків домашнього насилля. Основною причиною зростання кількості звернень від жертв домашнього насильства є загальне зростання насильства на всій території України: військові дії на Донбасі, посттравматичний синдром у солдатів, що повернулися з АТО, а також економічна і соціальна нестабільність в сім'ях.

Зв'язок з попередніми дослідженнями. Психологія насильства отримала на сьогодні досить широку популярність. Найбільш інтенсивно проблемами психологічного насильства в останню чверть століття займалися такі вчені як Дж. Кобрин, Д. Левінсон, Д. Іванік, Д. Фінкелхор, Р. Ленг, К. Брон, Е. Міллер, і ін. (2). Тема й до сих пір залишається багатогранною і актуальною для вивчення.

Мета нашої роботи полягає в тому, щоб показати вплив сімейного насильства на психологічний розвиток дитини.

Основний текст. Домашнє насилля – це цикл фізичних, сексуальних, психологічних дій одного члена сім'ї над іншим (іншими), а також пригнічення, залякування, погрози з метою обмеження волевиявлення особи (осіб).

Дослідники називають міфом суспільної свідомості факт того, що насильство має місце тільки в соціально неблагополучних сім'ях. Насильство в сім'ї відбувається в будь-яких шарах і категоріях населення, незалежно від класових, расових, культурних, релігійних, соціально-економічних аспектів.

Насильство може викликати різні порушення, такі як порушення пізнавальної сфери, а також розлади апетиту, сну; зловживання наркотиками, алкоголізм; мимовільне відтворення травматичних дій у поведінці; спроби самопокарання (наприклад, самокатування); безліч соматичних скарг. Нажаль найчутливішими до такого є діти. Не здатні захиститися від сімейних лих, вони звикають до насильственої моделі поведінки своїх батьків та вважають її природною. З часом у дитини відбувається засвоєння негативних рис, тому у подальшому її розвитку можуть з'являтися прояви гніву, злості, агресії та все це може перерости у девіантну поведінку і значно виражатися у підлітковому віці.

Насильство – це засіб розв'язання конфліктів або отримання бажаного (спочатку вони переносять цю навичку в дитячий садок, школу, а потім і в свою сім'ю). А в деяких сім'ях часто зустрічається установка «б'є – значить любить». Таким чином дітям присвоюють факти насильства як царину любові у сім'ї. У таких випадках діти навіть починають привносити дії побиття в свої ігри. Але не всі з них обов'язково мають негативні риси характеру. Діти – жертви чи свідки домашнього насилля – не завжди виростають жорстокими батьками. У дорослому віці багато з таких можуть зберегти свою роль жертви (2).

У дітей формуються і розвиваються нездатність брати відповідальність за своє життя, нерішучість, необхідність завжди щось і комусь доказувати та отримувати похвалу від оточуючих, прагнення усім навкруги розповідати про свої невдачі. У дітей, що пережили домашнє насильство у будь-якому прояві, найбільш універсальною реакцією є низька самооцінка. Вони живуть з почуттям провини і сорому, запевняють себе у неповноцінності. Внаслідок цього дитині важко домогтися поваги оточуючих, успіху, спілкування її з однолітками ускладнене. Ось такою, на жаль, може вирости людина, у дитинстві якої було присутнім домашнє насилля (1).

Вже пройшло багато часу з тих пір, коли суспільству важливо було виховувати в собі толерантність до побоїв аби «не виносити з хати сварок». Такий собі імідж «холодного серця» був модним. Але на сьогодні досить. Ми не повинні до цього звикати. Це не загартовує

людей, а руйнує їхнє життя і психічне здоров'я. Нашу реальність потрібно змінювати.

Висновок. Щоб впоратися з цією глобальною проблемою й усунути її розповсюдження, до цього процесу повинні підключатися органи правопорядку, соціальні служби, держані організації, соціальні педагоги та психологи і сумісними зусиллями сприяти подоланню насильства у сім'ях. До того ж, вчителі, медсестри, лікарі повинні будуть повідомляти в поліцію про підозри, що відносно дитини вчиняється насильство. Діти тепер вважаються жертвою насильства й у тому разі, якщо були присутні при таких сценах насильства вдома.

Література

1. Ильина С. В. К проблеме экспериментального исследования паттернов детско – родительских отношений взрослого пациента (тезисы доклада). Международная конференция памяти А. Р. Лурии, тезисы докладов. Москва: МГУ. 1997.
2. Сафонова Т. Я., Цымбал Е. И., Олиференко Л. Я. Жестокое обращение с детьми. Москва. 1993.

Євгенія Олексіївна Коваленко – студентка I курсу Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Надія Михайлівна Демиденко** – завідувач кафедри гуманітарних дисциплін Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник

МИКОЛА НЕПЛЮЄВ (1851-1908): СВІТОГЛЯДНІ ІДЕЇ ТА РЕЛІГІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Життя, творчий шлях та діяльність відомого богослова, педагога, мислителя, громадського діяча і соціального практика європейського масштабу, уродженця Глухівщини, Миколи Миколайовича Неплюєва привертають увагу економістів, істориків, філософів, діячів культури в країнах всього світу. Масштаби суспільної праці цієї непересічної постаті, які мають вагоме соціальне і духовно-культурне значення, потребують ґрунтовних досліджень, що спонукає нас до нових наукових пошуків про діяльність цієї унікальної людини, й особливо його дітища – Православного Хрестовоздвиженського трудового братства (1, с. 143).

Юрист за освітою, перебуваючи за кордоном, молодий Неплюєв захопився вивченням філософії релігії. Вивчивши світові релігії, прийшов до висновку, що «...высшим идеалом есть идеал Христа и перед этим идеалом меркнут все философские идеалы...» (2, с. 144). Але порівнюючи ідеал із реальною дійсністю, він ставить перед собою